

polske ministerium – været en stor succes. Programmet har indeholdt en del aspekter af holdningsmæssig karakter, hvilket man fra det polske ministerium har fundet meget væsentligt for gennemførelse af ændringer i strukturen på institutionsområdet i Polen. Kurset har indeholdt træning af polske trænere, som i efteråret 1999 skal udbrede temaerne fra træningsprogrammet til flere områder i Polen.

Udviklingsprogram for personale i amterne. Der har været afholdt studietur til en dansk landkommune for et antal polske embedsmænd fra polske amter og kommuner, idet de ansvarsområder, der før entydigt lå hos de polske amter nu er fordelt mellem polske kommuner og amter (distrikter). Studieturen gav et tilfredsstillende indblik i organisationen af dansk decentral administration.

1996-sektorprogrammet for Estland

Sektorprogram 1996 Estland, hvortil der er afsat 9 mill. kr., bestod væsentligst af følgende elementer:

- * Støtte til at fremme Estlands indtræden i EU
- * Støtte til forbedring af indsatsen i socialektoren i Võru Amt
- * Støtte til udvikling af normer og standarder for drift af socialinstitutioner
- * Gennemførelse af det estiske Socialministeriums ledelse af og samarbejde med de decentrale myndigheder.

Forberedelse til medlemskab af EU bestod af forskellige elementer, heraf undervisning ved medarbejdere fra det danske Socialministerium i EU-forordning 1408/71 om social sikring til vandrende arbejdstagere.

Den danske støtte er ligeledes gået til oversættelse af en række vigtige dokumenter til estisk som led i forberedelsen til optagelse i EU – samt til udarbejdelse af en håndbog på engelsk »Social Security in the Baltic States«, et værk, som skulle fremlægges i forbindelse med optagelsesforhandlingerne.

I *socialsektoren i Võru Amt* blev der givet gennemgribende konsulentstøtte med henblik på at oprette et socialcenter i Võru, hvorfra der gives bistand til udvikling af kommunale udviklingsplaner samt træningsprogrammer for kommunernes socialudvalgsmedlemmer og socialarbejdere. Desuden er der givet støtte til oprettelse af en skole for handicappede børn i Võru Amt.

Projektet i Võru er gennemført til stor tilfredshed, og forankringen synes sikret, i og med at både amt og kommuner er gået aktivt ind i videreførelsen af centret og dets aktiviteter.

Under *udvikling af normer og standarder* er der foreløbig gennemført et træningsprogram for institutionspersonale, som er en fortsættelse af lederkurset gennemført under Sektorprogram 1994. Der er givet udtryk for stor tilfredshed fra deltageres side, og follow-up viser, at medarbejderne på de deltagende institutioner har noteret sig et bedre arbejdsmiljø med deraf følgende arbejdsglæde.

Decentraliseringsprojektet er blevet gennemført med delvis succes. Det estiske ministerium har givet udtryk for et stort behov for at udvikle en decentraliseringspolitik i kølvandet på strukturændringerne. Projektet har bidraget til at gøre opmærksom på mange mangler i de økonomiske, personalemæssige og kundskabsmæssige forudsætninger for at kunne gennemføre decentralisering. De centrale myndigheder arbejder med sagen, men må sande, at det er en meget vanskelig opgave bl.a. på grund af utallige ændringer i det ministerielle system, så man indimellem ikke véd, hvem der har hvilke ansvar og opgaver.

Det er givetvis et område, hvor Estland – i dette tilfælde det estiske Socialministerium – kunne bruge meget mere vejledning.

1997-programmet for Letland

Letland-programmet drejer sig om udvikling af et system til fordeling af tekniske hjælpemidler til handicappede og ældre.

Programmet indeholder:

- * en forundersøgelse, der afdækker muligheder og begrænsninger for at kunne indføre et mere eller mindre landsdækkende system til fordeling af hjælpemidler